

PRZED SPRAWDZIANEM z XVII w. PRZYPOMNIJ SOBIE:

Tematy:

- Absolutyzm we Francji
- Polityka zagraniczna RP w pierwszej połowie XVII w. (wojny ze Szwecją, Rosją, Turcją w pierwszej połowie XVII w.)
- Rzeczpospolita a Kozacy (powstanie Bohdana Chmielnickiego)
- Konflikty RP z sąsiadami w drugiej połowie XVII w. (wojny ze Szwecją, Rosją, Turcją w drugiej połowie XVII w.)
- Przemiany wewnętrzne w RP w XVII w. (Przemiany wewnętrzne RP. Osłabienie wewnętrzne RP po wojnach XVII w.)
- Kultura baroku w Europie
- Barok i sarmatyzm

1. Daty wojen siedemnastowiecznych – wybuchu i traktatu kończącego

Wpisz daty w odpowiednie miejsce: 1672 – 1699, 1609 – 1619, 1655 – 1660, 1648 – 1667, 1626 – 1629, 1632 – 1634, 1600 – 1622, 1654 – 1686, 1620 – 1621,

	Wojna ze Szwecją o Inflanty
	Wojna ze Szwecją o ujście Wisły
	Potop szwedzki
	Pierwsza wojna z Rosją w pierwszej połowie XVII w.
	Wojna smoleńska z Rosją
	Wojna z Rosją w drugiej połowie XVII w.
	Wojna chocimska z Turcją
	Wojna z Turcją w drugiej połowie XVII w.
	Powstanie Bohdana Chmielnickiego

2. Nazwy i daty traktatów (rozejmów i pokojów) oraz ich postanowienia

Druga strona konfliktu	Rozejm / pokój	Data	Postanowienia – wypisz i naucz się na pamięć
Szwecja	Mittawa	1622	
	Stary Targ	1629	
	Sztumska Wieś	1635	
	Traktaty welawsko - bydgoskie	1657	
	Oliwa	1660	
Rosja	Dywilino	1619	
	Polanów	1634	
	Andruszów	1667	
	Moskwa – traktat Grzymułtowski	1686	
Turcja	Chocim	1621	
	Buczacz	1672	
	Żórawno	1676	
	Karłowice	1699	
Kozacy	Uгода w Zborowie	1649	
	Perejasław	1654	
	Andruszów	1667	

3. Na mapie konturowej:

- a) wpisz nazwy sąsiadów Rzeczypospolitej – Rosja, Szwecja, Imperium Osmańskie, Chanat Krymski, Imperium Habsburgów, Prusy Książęce,
- b) wpisz nazwy: Korona, Litwa, Inflanty, Wołyń, Podole, Zaporozże, ziemia smoleńska, Kurlandia, Estonia, Mołdawia
- c) zaznacz ziemie, które Rzeczypospolita przyłączyła na skutek rozejmu w Dywilinie

- d) zaznacz ziemie, które Rzeczpospolita utraciła na skutek rozejmu w Mittawie
 e) zaznacz ziemie, nad którymi Rzeczpospolita utraciła zwierzchność na skutek traktatów welawsko - bydgoskich
 f) zaznacz ziemie, które Rzeczpospolita utraciła na skutek rozejmu w Andruszowie
 g) zaznacz ziemie, które Rzeczpospolita utraciła na skutek pokoju w Buczaczu
 h) zaznacz ziemie, które Rzeczpospolita odzyskała na skutek pokoju w Karłowicach

4. Przypomnij sobie polskich królów elekcyjnych XVII w. W tabelę wpisz wydarzenia, które wiążą się z ich panowaniem – wojny, powstania, rokosze itp.

- 1) Wojna ze Szwecją o Inflanty,
- 2) Wojna ze Szwecją o ujście Wisły,
- 3) Potop szwedzki,
- 4) Wojna z Rosją po szwedzko – rosyjskim układzie w Wyborgu, w pierwszej połowie XVII w.,
- 5) Wojna chocimska z Turcją
- 6) Wojna z Turcją w drugiej połowie XVII w.
- 7) Powstanie Bohdana Chmielnickiego
- 8) Wojna smoleńska z Rosją,
- 9) Wojna z Rosją w drugiej połowie XVII w.
- 10) Dymitriady,
- 11) rokosz Mikołaja Zebrzydowskiego
- 12) rokosz Jerzego Lubomirskiego
- 13) bitwa pod Oliwą
- 14) obrona Częstochowy
- 15) wojska polskie zajmują Kreml
- 16) odsiecz Wiednia
- 17) zdobycie Kamieńca Podolskiego przez Turków
- 18) bitwa pod Cecorą i śmierć hetmana Stanisława Żółkiewskiego
- 19) zwycięstwo polskiej husarii pod Kircholmem
- 20) traktaty welawsko – bydgoskie

Zygmunt III Waza 1587 – 1632	
Władysław IV Waza 1632 – 1648	
Jan Kazimierz Waza 1648 – 1668	
Michał Korybut Wiśniowiecki 1669 – 1673	
Jan III Sobieski 1674 – 1696	

5. Przypomnij sobie kim byli, z jakimi wydarzeniami te postacie się wiążą:

Francja: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ludwik XIII ▪ Armand Richelieu ▪ Ludwik XIV ▪ Juliusz Mazzarini ▪ Jan Baptysta Colbert Szwecja <ul style="list-style-type: none"> ▪ Karol IX Sudermański ▪ Gustaw II Adolf ▪ Karol X Gustaw Rosja <ul style="list-style-type: none"> ▪ Borys Godunow ▪ Dymitr I Samozwaniec ▪ Wasyl Szujski 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Michał Romanow Hetmani polscy <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jan Karol Chodkiewicz ▪ Stanisław Koniecpolski ▪ Stanisław Żółkiewski ▪ Janusz Radziwiłł ▪ Stefan Czarniecki ▪ Jerzy Lubomirski Powstanie kozackie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bohdan Chmielnicki ▪ Jeremi Wiśniowiecki Rokosze <ul style="list-style-type: none"> ▪ Władysław Syciński ▪ Mikołaj Zebrzydowski 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jerzy Lubomirski
---	---	--

Na sprawdzianie 10 pkt będzie można uzyskać za połączenie nazwiska z opisem, a dodatkowo 5 punktów uzyskamy za połączenie postaci z wydarzeniem.

6. Przypomnij sobie pojęcia – dopisz do opisu pojęcie

Pojęcie	Opis
A. monarchia absolutna	1. Związek szlachty polskiej zawiązany dla osiągnięcia określonego celu.
B. fronda	2. Proces polegający na traceniu przez mniejsze miasta polskie w XVII w. charakteru ośrodków handlowo-rzemieślniczych i przekształcania się w osady typu wiejskiego.
C. merkantylizm	3. Okres w historii Rosji (1598 – 1613) zapoczątkowany wymarciem dynastii Rurykowiczów, a zakończony wstąpieniem na tron pierwszego władcy z dynastii Romanowów.
D. fiskalizm	4. System wartości i styl życia szlachty polskiej w XVI do XVIII w., zgodnie z którym szlachtę cechuje umiłowanie wolności, patriotyzm, gościnność, dobroduszość, męstwo oraz odwaga.
E. inkorporacja	5. Ustrój wprowadzony we Francji w XVII w., w którym
F. dymitriady	6. Nazwa rozejmu podczas powstania Chmielnickiego
G. okres wielkiej smuty	7. Związek szlachty polskiej zawiązany przeciwko królowi.
H. rejestr kozacki	8. Wyprawy samozwańczych władców na Rosję w celu zdobycia tronu.
I. oligarchia magnacka	9. „Nie pozwalam” – zasada ustrojowa Rzeczypospolitej Obojga Narodów, dająca prawo każdemu z posłów biorących udział w obradach Sejmu do zerwania ich i unieważnienia podjętych uchwał.
J. rokosz	10. Polityka państwa polegająca na dążeniu do osiągnięcia jak największych wpływów do budżetu poprzez nakładanie kolejnych, coraz wyższych podatków.
K. konfederacja	11. Powstanie przeciwko Ludwikowi XIV by obalić reformy wprowadzające absolutyzm.
L. latyfundium	12. Ustrój Rzeczypospolitej w XVII i XVIII w., który polegał na przejęciu kontroli nad wszystkimi organami władzy przez magnaterię.
M. ksenofobia	13. Doktryna ekonomiczna z XVII w., zgodnie z którą źródłem bogactwa państwa jest rozwinięty eksport przewyższający import.
N. liberum veto	14. Włączenie jakiegoś terytorium w granice państwa.
O. barok	15. Epoka w dziejach kultury europejskiej zapoczątkowana soborem trydenckim, która trwała od drugiej połowy XVI do połowy XVIII w. Malarstwo, rzeźba i architektura były na usługach Kościoła katolickiego, który stał się największym mecenasem sztuki.
P. sarmatyzm	16. Imienny spis kozaków będących na służbie Rzeczypospolitej.
R. agraryzacja	17. W XVII w. wielki majątek ziemski złożony z kluczy folwarków, należący do polskiej magnaterii.
S. ugoda	18. Postawa, którą cechuje strach przed wszystkim co obce i niezrozumiałe.

Na sprawdzianie pojęcia zostaną sprawdzone za pomocą zadania Prawda / Fałsz

7. Przypomnij sobie i wymień:

- cechy baroku
- cechy sarmatyzmu
- cechy monarchii absolutnej
- oligarchii magnackiej
- skutki wojen siedemnastowiecznych dla państwa polskiego.

Za różne zadania dotyczące dat, postaci, pojęć można uzyskać ocenę dst.